

t.a.v. de gemeenteraad
t.a.v. de wethouder met Wmo in portefeuille
t.a.v. de beleidsmedewerker Wmo

GEMEENTE HELLEENDOORN	
Behand.: PVWIZ.	
- 2 Mei 2011	
IS raad 24-5-11	
A / B Stuk	Trefw.:
Werkpr.: CVC	

Mezzo

Geachte heer, mevrouw,

Hoe ver is uw gemeente met het ondersteunen van mantelzorg en vrijwilligerszorg? Met deze brief wil Mezzo, Landelijke Vereniging voor Mantelzorgers en Vrijwilligerszorg, uw aandacht vragen voor de uitvoering van de Wmo voor de informele zorg. Bijgevoegd vindt u de voorlopige resultaten van Mezzo's Barometer Basisfuncties.

Archief P/N reeks 1/1 Vert.

Welkom Skorbof Pch

Als gemeente ondersteunt u de mantelzorgers en vrijwilligers in uw gemeente. Een groep die van groot maatschappelijk en economisch belang is. En waarop een groot beroep gedaan wordt. Want in een tijd van dubbele vergrijzing, knelpunten op de arbeidsmarkt en steeds hogere kosten van de zorg, wordt gerekend op de eigen verantwoordelijkheid van burgers en inzet vanuit de eigen omgeving: de informele zorg.

Voorkomen moet worden dat door een opeenstapeling van zorgtaken, huishoudelijke taken, werk en sociale activiteiten de mantelzorger overbelast raakt. Mantelzorgers ervaren veel drempels om ondersteuning te vragen. In Nederland zijn 450.000 mantelzorgers zwaar of overbelast. Investeren in de informele zorg is van breed maatschappelijk belang om verdere afbraak van ondersteuning voor kwetsbare groepen, waaronder (overbelaste) mantelzorgers, te voorkomen.

De basisgedachte van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) is dat iedereen moet kunnen meedoen. Als gemeente heeft u de regierol op dit terrein. Mezzo pleit in de dit kader voor:

1. Een goed lokaal ondersteuningsaanbod voor mantelzorgers en zorgvrijwilligers.
2. Een goede toegang tot Wmo-voorzieningen voor mantelzorgers

1. Lokale ondersteuning: Barometer Basisfuncties

Om gemeenten te helpen bij het invullen van de regierol om mantelzorgers en vrijwilligers te ondersteunen, zijn in 2009 de Basisfuncties Lokale mantelzorgondersteuning en vrijwilligerswerk opgesteld door het ministerie van VWS in samenwerking met de VNG, NOV en Mezzo. Maar hoe ervaren cliënten deze basisfuncties? Om dit in beeld te brengen heeft Mezzo in juni 2010 de Barometer Basisfuncties ontwikkeld. Dit is een meetinstrument waarmee belangenbehartigers mantelzorg en Wmo-raadsleden in beeld kunnen brengen hoe het ondersteuningsaanbod in hun gemeente is geregeld.

Voorlopige resultaten zorgelijk

In 200 gemeenten zijn belangenbehartigers mantelzorg en Wmo-raadsleden al aan de slag met de Barometer. Inmiddels zijn daar de voorlopige resultaten van bekend. Het algemene beeld is zorgelijk, daarom roepen wij gemeenten in Nederland op om nog eens kritisch naar het eigen ondersteuningsaanbod te kijken. De resultaten laten namelijk zien dat gemeenten al op weg zijn met de basisfuncties, maar dat dit nog onvoldoende resulteert in concreet ondersteuningsaanbod voor burgers.

De uitkomsten van de Barometer geven aanknopingspunten voor verbetering van het ondersteuningsaanbod voor mantelzorgers en vrijwilligerszorg. Het beleid, het aanbod en de uitvoering van de ondersteuning is het sterkst als het in samenwerking met de burgers waar het om gaat tot stand komt. Mezzo roept u als gemeente daarom op om de dialoog aan te gaan met Wmo-raadsleden en belangenbehartigers mantelzorg. Betrek hierbij ook de organisaties voor ondersteuning informele zorg.

Onder de aandacht

De voorlopige resultaten van de Barometer Basisfuncties brengt Mezzo ook onder de aandacht van alle gemeenten, Wmo-adviesraden, Regionale platforms belangenbehartiging mantelzorg en lokale en regionale organisaties in de informele zorg die zijn aangesloten bij Mezzo. Ook verschijnt op 28 april a.s. een persbericht op www.mezzo.nl

2. Goede toegang tot Wmo-voorzieningen voor mantelzorgers

Naast de meeste burgers met een beperking staan één of meerdere mantelzorgers. Ook voor hen geldt dat zij moeten kunnen (blijven) deelnemen aan het sociale leven en de maatschappij. Om mantelzorgers een goede toegang tot Wmo-voorzieningen te garanderen, vindt Mezzo twee dingen noodzakelijk:

- ▲ Eigenstandige positie van mantelzorgers met betrekking tot de compensatieplicht.
- ▲ Eigenstandige positie van mantelzorgers bij de Wmo-aanvraag.

Mantelzorgers vallen onder de werking van prestatieveld 4 van de Wmo en vallen derhalve onder de compensatieplicht. Omdat de mantelzorgers hun eigen behoefte hebben wat betreft maatschappelijke ondersteuning en de resultaatverplichting van de gemeente betrekking heeft op het individu, adviseert Mezzo u om mantelzorgers de mogelijkheid te geven om eigenstandig, dus op eigen naam, een aanvraag te doen.

Daarnaast adviseert Mezzo om mantelzorgers te betrekken bij de Wmo-aanvraag van degene die zij verzorgen. Wanneer een burger zich meldt bij het Wmo-loket, zult u in een gesprek met de burger de situatie in kaart brengen en vaststellen wat het resultaat is dat bereikt moet worden. Niet alleen de beperking van de burger staat hierbij centraal, maar ook de context waarin hij die beperking ervaart. De mantelzorger is hierin erg belangrijk. Betrokkenheid van de mantelzorgers bij de aanvraag, of indien nodig een apart gesprek met de mantelzorger, heeft een sterke preventieve kracht ter voorkoming van overbelasting. Het geeft u de mogelijkheid om van beiden te vernemen wat de mogelijkheden en onmogelijkheden zijn met betrekking tot deelname aan het maatschappelijk verkeer en het zelfstandig functioneren, waar men elkaar aanvult en waar de beperkingen liggen.

Wmo-verordening

Veel gemeenten denken na over een Verordening Voorzieningen Wmo en daarbij behorende Beleidsregels Maatschappelijke ondersteuning. Om hiermee nog beter uitvoering te geven aan de basisgedachte van de Wmo en de compensatieplicht. Deze Wmo-verordening is dé plek om de eigenstandige positie van mantelzorgers wat betreft de compensatieplicht en bij de Wmo-aanvraag goed te regelen. Hoe? Betrek hierbij de burger: de Wmo-adviesraad in uw gemeente en belangenbehartigers mantelzorg.

Contact

Heeft u vragen over uw eigen gemeente of regio? Wilt u in contact komen met belangenbehartigers mantelzorg? Neem dan contact op met één van de Mezzo-regioadviseurs. Een regioadviseur kent de situatie in uw gemeente en kan u adviseren over het Wmo-beleid. Zie www.mezzo.nl/contact. Met algemene vragen over de Barometer Basisfuncties en de voorlopige resultaten kunt u mailen naar senior beleidsmedewerker Karin Verbeek: k.verbeek@mezzo.nl of bellen naar 030 – 659 22 22.

Op www.mezzo.nl/wmo vindt u meer informatie over de Barometer Basisfuncties en het geven van de juiste plek aan mantelzorgers in uw Wmo-verordening.

Mezzo, Landelijke Vereniging voor Mantelzorgers en Vrijwilligerszorg
Ellen Bartels, afdelingsassistent
Postbus 179, 3980 CD Bunnik, bezoekadres John F. Kennedylaan 99, 3981 GB Bunnik, telefoon (030) 659 22 24,
fax (030) 659 22 20, e-mail: e.bartels@mezzo.nl.

Disclaimer: Dit bericht is alleen bestemd voor geadresseerde(n), aan dit bericht kunnen geen rechten worden ontleend.

Barometer Basisfuncties

Voorlopige resultaten

Hoe ver zijn gemeenten met het ondersteunen van mantelzorg en vrijwilligerszorg?

Met de invoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) in 2007 kregen gemeenten de regierol om mantelzorg en vrijwilligerszorg te stimuleren en te versterken. En om mantelzorgers te ondersteunen. Om gemeenten daarbij te ondersteunen heeft het ministerie van VWS in samenwerking met de VNG, NOV en Mezzo basisfuncties opgesteld. De toenmalige staatssecretaris van VWS heeft daarbij als ambitie uitgesproken dat in 2012 in 75% van de gemeenten de basisfuncties zijn opgenomen in het Wmo-beleid. Maar hoe staat het er nu mee? Voorlopige resultaten uit de Mezzo Barometer Basisfuncties laten zien dat gemeenten al op weg zijn met de basisfuncties, maar dat dit nog onvoldoende resulteert in concreet ondersteuningsaanbod voor burgers.

Wat is de Barometer Basisfuncties?

De Barometer Basisfuncties geeft een beeld van hoe burgers het ondersteuningsaanbod voor mantelzorgers en de beschikbaarheid van vrijwilligerszorg in hun gemeente ervaren. De Barometer maakt witte vlekken in het aanbod en mogelijkheden tot verbetering zichtbaar. De Barometer is een in juni 2010 door Mezzo ontwikkeld meetinstrument.

Werkwijze Barometer

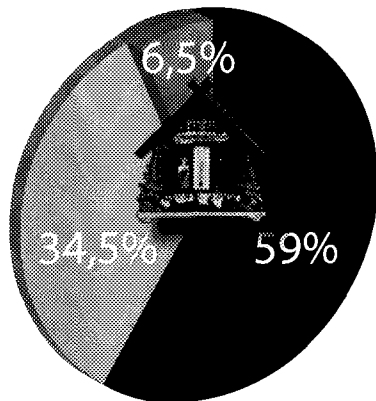
Of een gemeente erin is geslaagd om goede ondersteuning te realiseren, meten belangenbehartigers mantelzorg en Wmo-raadsleden (prestatieveld 4) door het zorgvuldig invullen van een uitgebreide vragenlijst. Daarmee brengen zij in beeld of er beleid is geformuleerd op de basisfuncties, of dat beleid wordt uitgevoerd en of de basisfuncties daadwerkelijk beschikbaar zijn voor burgers die ze nodig hebben. De resultaten zijn een aanknopingspunt om met elkaar in gesprek te gaan over het ondersteuningsaanbod. De gemeente kan aangeven of ze zich herkent in de resultaten, zo is sprake van 'wederhoor'. Samen kunnen belangenbehartigers, Wmo-raadsleden en de gemeente vervolgens concreet werken aan verbeteringen waar nodig.

Voorlopige resultaten: zonneshijn of donderwolken?

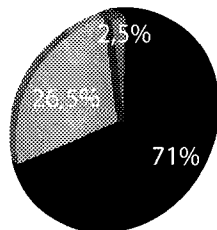
Eind maart 2011 zijn in 200 gemeenten één of meer vragenlijsten ingevuld waarin belangenbehartigers en Wmo-raadsleden hun ervaring kenbaar maken. Dit is ongeveer de helft van het aantal gemeenten in Nederland. Het zijn voorlopige resultaten omdat ze nog niet met alle gemeenten zijn besproken. Aan de antwoorden van de vragen zijn punten gekoppeld. Deze punten zijn vooraf vastgesteld in een wegingskader. Dit leidt tot scores tussen 0 en 100 die met een kleur worden weergegeven.

De resultaten hebben de volgende betekenis:

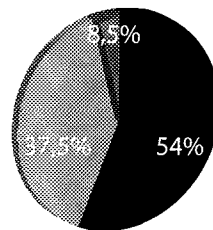
	(score 0 - 33):	Gemeenten moeten veel verbeteren.
	(score 34 - 66):	Gemeenten moeten op onderdelen verbeteren.
	(score 67 - 100):	Gemeenten hebben het redelijk tot goed op orde.

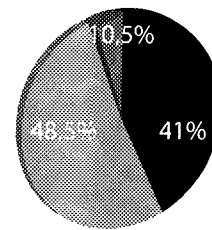
Totaalscores van gemeenten op aanbod, beleid en uitvoering wat betreft de basisfuncties mantelzorg en wat betreft vrijwilligerszorg.

Scores van gemeenten wat betreft aanbod en uitvoering van de basisfuncties mantelzorg.

Scores van gemeenten wat betreft aanbod en uitvoering van vrijwilligerszorg.

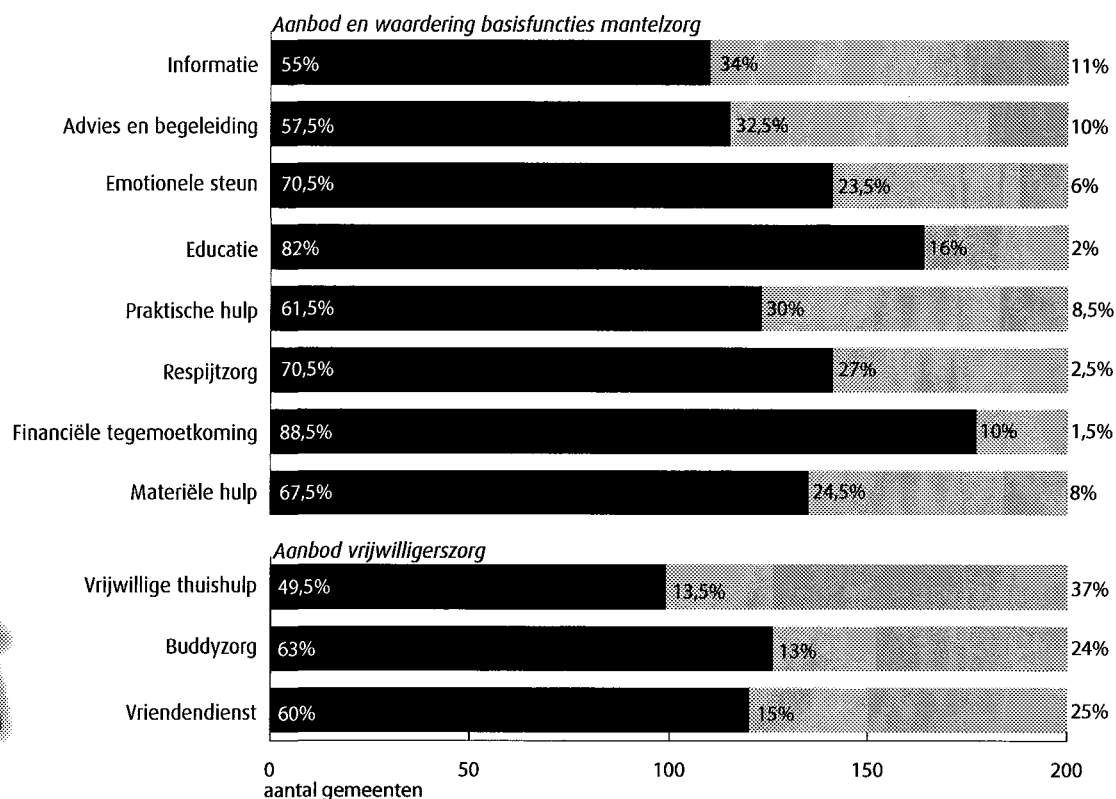

Scores van gemeenten wat betreft beleid voor mantelzorg en vrijwilligerszorg.

Mezzo

Postbus 179
3980 CD Bunnik
T 030 659 22 22
F 030 659 22 20
Info@mezzo.nl
www.mezzo.nl

Scores van gemeenten uitgesplitst naar de basisfuncties mantelzorg en het aanbod van vrijwilligerszorg

Conclusie

Deze voorlopige Barometer-uitkomsten zijn zorgelijk en vragen om blijvende aandacht voor de basisfuncties. Gemeenten hebben aandacht voor de informele zorg, maar dit resulteert nog onvoldoende in concreet ondersteuningsaanbod, waar burgers gebruik van kunnen maken.

Van alle 200 gemeenten waarvoor de barometer is ingevuld heeft slechts 6,5% de ondersteuning mantelzorg en vrijwilligerszorg redelijk tot goed op orde. In meer dan de helft van de gemeenten (59%) moet nog veel verbeteren.

Maatschappelijk effecten

De komende jaren hevelt het rijk steeds meer zaken over vanuit de AWBZ naar de Wmo. Mede daarom is het extra van belang om het ondersteuningsaanbod voor burgers goed op orde te hebben. Mantelzorgers en zorgvrijwilligers geven immers samen al 80% van de zorg aan mensen thuis. Voorkomen moet worden dat hulpvragers die een specifieke vrijwilliger nodig hebben op lange wachtlijsten terecht komen. Ook moet voorkomen worden dat het aantal overbelaste mantelzorgers nog verder stijgt (van 300.000 in 2001 naar 450.000 in 2008 Bron: SCP).

Wat zijn basisfuncties?

De basisfuncties geven gemeenten kaders om op basis hiervan gemeentelijk mantelzorg- en vrijwilligersbeleid op te stellen en uit te voeren. Alle basisfuncties mantelzorg en vrijwilligerszorg kunt u uitgewerkt vinden in het document 'Basisfuncties Lokale ondersteuning vrijwilligerswerk en mantelzorg' van VWS en het aanvullende document 'uitwerking basisfuncties intensieve vrijwilligerszorg in de samenleving' van Mezzo.

Hoe staat het met de basisfuncties in uw gemeente?

Voor algemene vragen over de Barometer kunt u mailen naar Karin Verbeek of Petra Schothorst van Mezzo of bellen naar 030 659 22 22. Hebt u vragen over uw eigen gemeente of regio? Dan kunt u contact opnemen met één van de Mezzo-regioadviseurs. Meer informatie over de Barometer is te vinden op www.mezzo.nl/wmo

In het najaar van 2011 maakt Mezzo opnieuw de stand van zaken op over de Barometer Basisfuncties.

Wat doet Mezzo?

Mezzo, de landelijke vereniging voor Mantelzorgers en Vrijwilligerszorg, behartigt de belangen van mantelzorgers en de vrijwilligerszorg in Nederland. Daarnaast geeft Mezzo voorlichting, informatie en advies. Leden zijn mantelzorgers, platforms belangenbehartiging en lokale en regionale organisaties die mantelzorgers ondersteunen en vrijwilligers inzetten. Dat zijn Steunpunten Mantelzorg en organisaties voor vrijwilligerszorg: Vrijwillige Thuishulp, Buddyzorg, Vriendendiensten en Georganiseerde Burenhulp.